

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 71/2020-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) o ústavnej sťažnosti [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom [REDAKČIA], [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 446/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 446/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 446/2015 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] priznáva náhradu trov konania v sume 640,66 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatšesť centov), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokáta [REDACTED], [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia s'ťažovateľa

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 71/2020-13 z 13. februára 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 446/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. S'ťažovateľ v s'ťažnosti uviedol, že je účastníkom konania o úpravu práv a povinnosti k maloletej dcére. Namieta, že okresný súd nekoná plynulo bez zbytočných priet'ahov, v dôsledku čoho je vec aj po viac ako štyroch rokoch stále na okresnom súde bez meritórneho rozhodnutia.

3. Vychádzajúc z uvedeného, s'ťažovateľ je toho názoru, že v napadnutom konaní aj naďalej dochádza k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušovaniu jeho označených práv, preto navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu Bratislava III porušené.

2. Okresnému súdu Bratislava III... prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P/446/2015 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3.000,- EUR (slovom: tritisíc eur), ktoré mu je Krajský súd Bratislava povinný vyplatiť na účet sťažovateľa...

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia...“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a ďalšie podania sťažovateľa

4. Ústavný súd 26. februára 2020 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

5. Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 12. marca 2020. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení odkázal na priložené vyjadrenie zákonnej sudkyne a vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. Nepredloženie súdneho spisu odôvodnil tým, že sa nachádza u znalca na účel vypracovania znaleckého posudku s príslubom, že po vrátení súdneho spisu bude tento obratom zapožičaný ústavnému súdu. Zákonná sudkyňa v priloženom vyjadrení po stručnom opísaní priebehu napadnutého konania v podstatnom uviedla, že nebolo možné vypracovať podrobný chronologický prehľad úkonov vo veci z toho dôvodu, že spis sa nachádza u znalca, zároveň však uviedla, že je toho názoru, že „nedošlo k prietahom“.

6. Právny zástupca sťažovateľa sa k stanovisku okresného súdu vyjadril v podaní doručenom 20. marca 2020, v ktorom zotrval na dôvodnosti podanej sťažnosti, v podstatnom uviedol, že z dôvodu neefektívneho postupu a zbytočných prietahov

v napadnutom konaní bol nútený podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže matka maloletej po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie začala brániť styku s maloletou. Zároveň poukázal na skutočnosť, že o jeho návrhu bolo rozhodnuté až 45 dní po podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozpore s čl. 5 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Taktiež poukázal na to, že okresný súd neefektívne postupoval pri vyznačovaní doložky právoplatnosti na rozhodnutí o nariadení neodkladného opatrenia napriek jeho opakovanej snahe a súčinnosti. Súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci sťažovateľ vyjadril ešte v rámci sťažnosti samotnej.

7. Predmetný súdny spis bol ústavnému súdu doručený až po telefonickej urgencii ústavného súdu bez chronológie úkonov okresného súdu a účastníkov v napadnutom konaní 3. júna 2020.

8. Ústavný súd preto pre účely tohto konania vypracoval vlastnú chronológiu úkonov okresného súdu a účastníkov napadnutého konania, z ktorej vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

- 30. marca 2015 – bol doručený návrh navrhovateľky okresnému súdu o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej,
- 2. apríla 2015 – okresný súd uznesením vyzval navrhovateľku na odstránenie nedostatkov návrhu,
- 12. mája 2015 – navrhovateľka doručila podanie, ktorým reagovala na výzvu okresného súdu,
- 12. augusta 2015 – doručené vyjadrenie sťažovateľa k návrhu spojené s protinávrhom,
- 19. augusta 2015 – výzva okresného súdu adresovaná navrhovateľke na oznámenie súčasného pobytu maloletej,
- 9. septembra 2015 – doručené podanie navrhovateľky, ktorým oznamuje, že žije a pracuje v Galante spolu s maloletou,
- 22. septembra 2015 – pojednávanie, strany neprítomné, neboli písomne volané, okresný súd uznesením rozhodol o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Galanta,
- 4. novembra 2015 – súdny spis doručený Okresnému súdu Galanta,

- 23. novembra 2015 – Okresný súd Galanta vyslovil nesúhlas s prenesením miestnej príslušnosti a vec postúpil Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie,

- 9. decembra 2015– doručený spis Okresnému súdu Galanta spolu u uznesením krajského súdu sp. zn. 10 NcC 35/2015 z 25. novembra 2015, ktorý konštatoval, že nesúhlas Okresného súdu Galanta s prenesením miestnej príslušnosti je dôvodný,

- 21. decembra 2015 – Okresný súd Galanta doručil súdny spis okresnému súdu,

- 26. apríla 2016– okresný súd uznesením ustanovil kolízneho opatrovníka, určil termín pojednávania na 26. máj 2016,

- 23. mája 2016 – doručené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa o kolízii pojednávanií, spojená so žiadosťou na odročenie termínu pojednávania z dôvodu, že oznámenia o termínoch pojednávanií boli doručené v ten istý deň,

- 26. mája 2016 – pojednávanie, odročené na 29. september 2016,

- 29. septembra 2016 – pojednávanie, odročené na účel ďalšieho dokazovania na 31. január 2017,

- 29. septembra 2016 – doručené vyjadrenie sťažovateľa spojené s návrhom na zverenie do osobnej starostlivosti po rozvode,

- 19. januára 2017 – doručené vyjadrenie navrhovateľky,

- 24. januára 2017 – doručená správa kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov,

- 27. januára 2017 – doručená žiadosť sťažovateľa o odročenie pojednávania určeného na 31. január 2017 z dôvodu preukázanej práceneschopnosti právneho zástupcu sťažovateľa,

- 27. januára 2017 – upovedomenie okresného súdu o zrušení termínu pojednávania, určený nový termín na 11. máj 2017,

- 11. mája 2017 – pojednávanie, odročené na 17. október 2017 na účel dokladovania aktuálnych príjmov rodičov a pohovoru s maloletou,

- 29. septembra 2017 – okresný súd vykonal pohovor s maloletou,

- 17. októbra 2017 – pojednávanie, vyhlásený rozsudok, okresný súd zveril maloletú do striedavej starostlivosti rodičov a vymedzil podmienky striedavej starostlivosti,

- 6. decembra 2017 – doručené odvolanie navrhovateľky proti rozsudku okresného súdu,

- 11. januára 2018 – doručené stanovisko kolízneho opatrovníka k odvolaniu,
- 30. januára 2018 – doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu,
- 16. februára 2018 – doručené vyjadrenie navrhovateľky,
- 5. marca 2018 a 12. apríla 2018 – doručené vyjadrenia sťažovateľa,
- 5. júna 2018 – vec predložená a doručená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní,

- 5. októbra 2018 – okresnému súdu doručený súdny spis spolu s uznesením krajského súdu sp. zn. 20 CoP 74/2018 z 31. augusta 2018, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nevykonania navrhnutého a potrebného dokazovania, čo sa týka splnenia hmotnoprávnych podmienok na zverenie maloletej do striedavej starostlivosti,

- 6. marca 2019 – určený termín pojednávania na 13. jún 2019,

- 13. júna 2019 – pojednávanie, odročené na neurčito na účel znaleckého dokazovania,

- 16. augusta 2019 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie (vypracovať do 90 dní, komplexné posúdenie členov rodiny),

- 4. septembra 2019 – súdny spis doručený znalkyni na vypracovanie znaleckého posudku,

- 4. októbra 2019 – doručená sťažnosť sťažovateľa na prietáhy v konaní,

- 15. mája 2020 – vrátený súdny spis znalkyňou, s oznámením, že znalecký posudok bude doručený do 20. mája 2020,

- 20. mája 2020 – doručená žiadosť znalkyne na príbratie psychiatra k posúdeniu psychického zdravia matky,

- 25. mája 2020 – okresný súd uznesením nariadil znalkyni doplnenie znaleckého posudku a príbratie znalca – odvetvie psychiatra, uložil vypracovať a podať znalecký posudok v lehote 60 dní.

9. Osobitne vedený spis – vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sp. zn. 39 P 59/2019

- 28. február 2019 – doručený návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia – úprava starostlivosti a styku s maloletou do právoplatného rozhodnutia vo veci úpravy styku,

- 3. apríla 2019 – doručené podanie, doplnenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, uvedené nové skutočnosti,

- 15. apríla 2019 – okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa tak, že návrh zamietol,

- 22. mája 2019 – doručené odvolanie sťažovateľa,

- 18. júna 2019 – predkladacia správa adresovaná krajským súdom bez výzvy na vyjadrenie navrhovateľky k odvolaniu,

- 21. júna 2019 – výzva krajského súdu na vyjadrenie navrhovateľky k odvolaniu sťažovateľa,

- 9. júla 2019 – doručené vyjadrenie navrhovateľky,

- 15. júla 2019 – krajský súd uznesením zmenil uznesenie okresného súdu tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk rodičov s maloletou (spis doručený okresnému súdu 17. júla 2019, vyznačená právoplatnosť 31. októbra 2019), na doručenke určenej navrhovateľke vrátenej okresným súdom 5. augusta 2019 vyznačený dôvod neprevzatia zásielky – adresát neznámy,

- 2. októbra 2019 – úradný záznam, sťažovateľ uviedol adresu pobytu matky na účely doručovania,

- 11. novembra 2019 – úradný záznam, že navrhovateľka oznámila okresnému súdu zmenu trvalého pobytu.

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

16. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom,

ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Táto povinnosť súdu a sudcu v mimosporových konaniach vychádza z čl. 5 ods. 2 CMP, ktorý deklaruje, že súd postupuje z úradnej povinnosti na základe zákona na účely prejednania a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

20. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť sporu, v ktorom je sťažovateľ v procesnom postavení účastníka konania o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu (výživné, o zverenie do striedavej osobnej starostlivosti, pozn.), ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokúvanej veci, hoci pripúšťa istú mieru skutkovej zložitosti vyplývajúcu z nevyhnutnosti znaleckého dokazovania.

21. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) konania o obdobných návrhoch si vyžadujú výnimočnú rýchlosť rozhodovania (napríklad rozhodnutie vo veci H c. Spojené kráľovstvo z roku 8. 7. 1987, Annuaire, č. 120), podobne

ako aj riešenie otázok spojených so stykom rodičov s ich deťmi, pretože tu existuje nebezpečenstvo, že v dôsledku prietáhov v konaní bude vec de facto rozhodnutá v neprospech jedného z rodičov alebo aj obidvoch rodičov (napr. v prípade adopcie – pozri napríklad rozhodnutia v prípadoch Olsson c. Švédsko, Hokkanen c. Fínsko).

22. Ústavný súd, rešpektujúc judikatúru ESLP, je toho názoru, že takéto konania si vyžadujú mimoriadnu starostlivosť a pozornosť súdu, ktorá by mala viesť k efektívnemu a rýchlemu postupu v konaní (m. m. II. ÚS 33/99, I. ÚS 53/02).

23. Povaha napadnutého konania preto podmieňovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom z toho hľadiska, či v ňom došlo nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou k zbytočným prietáhom (m. m. I. ÚS 419/2015, III. ÚS 263/2016).

24. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ v podstatnej a rozhodnej miere neprispel k doterajšej dĺžke napadnutého konania, hoci pre úplnosť dodáva, že okresný súd dvakrát odročil pojednávanie z dôvodov na strane sťažovateľa.

25. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k poršeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.

26. Ústavný súd, vychádzajúc z chronológie procesných úkonov, konštatuje, že okresný súd nedôvodne chcel preniesť svoju miestnu príslušnosť v posudzovanej veci, v dôsledku čoho napadnuté konanie predĺžil o viac ako tri mesiace. Okresný súd prvé pojednávanie vo veci nariadil na 26. máj 2016, t. j. po viac ako roku od podania návrhu (30. marca 2015) a viac ako 10 mesiacoch od doručenia protinávrhu sťažovateľa (12. augusta 2015), čo je v konaniach s takýmto predmetom neakceptovateľné. Okresný súd nakoniec vo veci rozhodol rozsudkom zo 17. októbra 2017, avšak tento bol zrušený odvolacím súdom z dôvodu, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav. Odvolací súd konštatoval, že okresný súd nedostatočne skúmal hmotnoprávne podmienky na zverenie maloletej do striedavej starostlivosti. Po vrátení veci (5. októbra 2018) bol okresný súd nečinný viac ako pol roka, až do ďalšieho relevantného úkonu vo veci, a to pojednávania uskutočneného 13. júna 2019, ktoré bolo odročené na účel nariadenia znaleckého

dokazovania, ku ktorému okresný súd pristúpil vydaním uznesenia zo 16. augusta 2019. V zmysle uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania malo dokazovanie trvať 90 dní. Okresný súd poverenej znalkyni zaslal súdny spis 4. septembra 2019, ktorá však nerešpektovala lehotu určenú okresným súdom a súdny spis vrátila až 15. mája 2020, pričom samotný znalecký posudok nevypracovala (nie je súčasťou spisového materiálu, pozn.) a žiadala ho doplniť o ďalšie znalecké dokazovanie z odboru psychiatria, čomu okresný súd vyhovel uznesením z 25. mája 2020. Vychádzajúc z uvedeného, je možné konštatovať, že znalecké dokazovanie nie je dosiaľ ukončené ani po približne 10 mesiacoch od jeho nariadenia, pričom potreba vykonať znalecké dokazovanie bola zrejmá už po vrátení veci odvolacím súdom. Ústavný súd po preskúmaní doterajšieho postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že okresný súd síce konal bez dlhších prestávok, vykonával úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, ale nekonal dostatočne razantne a efektívne, čoho dôkazom je skutočnosť, že v napadnutom konaní nie je dosiaľ vydané ani len meritórne rozhodnutie, a to po viac ako 5 rokoch od jeho začatia.

27. Ústavný súd zastáva názor, že zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

28. Za príklad nesústredenej činnosti ústavný súd považuje pojednávanie uskutočnené 22. septembra 2015, na ktoré okresný súd účastníkov písomne nevolal a na ktorom okresný súd rozhodol uznesením o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Galanta.

29. Aj keď postup okresného súdu bol v zásade plynulý, bez evidentnej dlhodobej nečinnosti, vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania, je nutné konštatovať, že konanie ako celok je poznačené nesústredenou a neefektívnou činnosťou, preto ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nie je možné považovať za súladný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právom na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Ústavný

súd preto konštatuje, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

30. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, mu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 38 P 446/2015 konal bez zbytočných priet'ahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o s'ťažnosti s'ťažovateľa právoplatne skončená (bod 2 výroku nálezu).

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

32. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej s'ťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť s'ťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie s'ťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplattenia.

33. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume po 3 000 €, ktorú odôvodnil ujmou spôsobenou bezdôvodným predlžovaním stavu právnej neistoty, ujmou na jeho právach ako rodiča.

34. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

35. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania vedeného okresným súdom, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa, všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

36. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

37. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Odmenu priznal za tri úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania, podanie sťažnosti (vykonané v roku 2019), písomné podanie týkajúce sa veci samej (vykonaný v roku 2020), vychádzal pritom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 € a za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019, ako aj v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších

predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €, a za rok 2020 predstavuje sumu 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony 346,26 € a odmena spolu s režijným paušálom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2020. Trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom tak, ako to vyplýva zo súdneho spisu, predstavujú sumu 533,88 €, ktorá sa vzhľadom na skutočnosť, že právny zástupca je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje o 20 %. Ústavný súd preto úspešnému sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 640,66 € (bod 4 výroku nálezu).

38. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu